

Το εκπαιδευτικό σενάριο που ακολουθεί έχει σχεδιαστεί για το νηπιαγωγείο, αξιοποιώντας την τεχνική των Έξι Καπέλων της Σκέψης του Edward De Bono, με αφορμή το βίντεο μικρού μήκους «The Present - CGI Awarded short film (2014)» (<https://www.youtube.com/watch?v=3XA0bB79oGc>), το οποίο πραγματεύεται θέματα αποδοχής, ενσυναίσθησης, αναπηρίας, και φιλίας.

Η τεχνική των έξι σκεπτόμενων καπέλων βοηθά τα παιδιά να εξετάσουν ένα ζήτημα μέσα από διαφορετικές οπτικές γωνίες, εναλλάσσοντας τρόπους σκέψης, όπως ακριβώς βάζουν και βγάζουν ένα καπέλο. Η/Ο νηπιαγωγός μπορεί να χρησιμοποιήσει τη δομή του διδακτικού σεναρίου που βασίζεται στο μοντέλο 5Ε (Εξοικείωση, Επισκόπηση, Επεξήγηση, Εμπλουτισμός, Εκτίμηση).

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ: Το Δώρο της Φιλίας και της Αποδοχής

1. Ταυτότητα Σεναρίου

- **Τίτλος Σεναρίου:** Το Δώρο της Φιλίας και της Αποδοχής: Μαθαίνοντας με τα Έξι Καπέλα της Σκέψης.
- **Πλαίσιο – Τάξη:** Νηπιαγωγείο (Προνήπια/Νήπια).
- **Χρονικός Προσδιορισμός:** Εκτιμώμενη Διάρκεια 3-4 διδακτικές ώρες (ή αντίστοιχες ημέρες, ανάλογα με την ανταπόκριση των παιδιών).
- **Θεματικό Πεδίο (ΠΣ 2023):** Β' Παιδί, Εαυτός και Κοινωνία.
- **Θεματικές Ενότητες:** Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Ανάπτυξη (Διαπροσωπικές Σχέσεις, Εαυτός/Ταυτότητα).
- **Ζήτημα Ενεργού Πολιτειότητας:** Διαφορετικότητα/Συμπερίληψη, Φιλοζωία.

2. Σκοπός και Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα

- **Σκοπός:** Η ανάπτυξη της ενσυναίσθησης και της αποδοχής της διαφορετικότητας (τόσο της σωματικής όσο και της συναισθηματικής) μέσω της κριτικής και δημιουργικής προσέγγισης ενός προβλήματος (αναπηρία/απομόνωση).
- **Προσδοκώμενα Αποτελέσματα (Ενδεικτικά):**
 - **Γνώσεις:** Να αναγνωρίζουν βασικά συναισθήματα και να τα εκφράζουν.
 - **Δεξιότητες:** Να χρησιμοποιούν στρατηγικές για τη διαχείριση συγκρούσεων (π.χ. αρχική απόρριψη του δώρου) και την επίλυση προβλημάτων. Να αναπτύσσουν δεξιότητες συνεργασίας και αλληλεπίδρασης με παιδιά που έχουν ίδιες και διαφορετικές αντιλήψεις.
 - **Στάσεις:** Να υιοθετούν θετική στάση απέναντι στη διαφορετικότητα και τη μοναδικότητα των άλλων. Να εκτιμούν τη σημασία της φιλίας και της αλληλεγγύης.

3. Οργάνωση Διδασκαλίας & Υλικοτεχνική Υποδομή

- **Φυσικό Περιβάλλον:** Χώρος συζήτησης (για την ολομέλεια και τις φάσεις των καπέλων), κέντρο εικαστικών (για τη δημιουργική φάση).

- Ψηφιακό Περιβάλλον: Υπολογιστής/Προτζέκτορας για την προβολή του βίντεο «The Present».
- Εκπαιδευτικό Υλικό: Έξι καπέλα διαφορετικών χρωμάτων (ή κάρτες με τα χρώματα των καπέλων), υλικά για κατασκευές/ζωγραφική, διάγραμμα K-W-L-H (Τι Γνωρίζω; Τι Θέλω να Μάθω; Τι Έμαθα; Πώς το Έμαθα).

4. Διδακτική Προσέγγιση: Τα Έξι Καπέλα στο Μοντέλο 5Ε

Η τεχνική των Έξι Καπέλων της Σκέψης (Άσπρο, Κόκκινο, Μαύρο, Κίτρινο, Πράσινο, Μπλε) χρησιμοποιείται ως οργανωτικό πλαίσιο συζήτησης και σκέψης σε κάθε φάση του σεναρίου.

ΦΑΣΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟΥ 5Ε

ΣΤΟΧΟΣ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ (Με χρήση Καπέλων)

Α' ΦΑΣΗ- ΕΞΟΙΚΕΙΩΣΗ (Engagement)

Ενεργοποίηση ενδιαφέροντος και αρχικών ιδεών.

Δραστηριότητα 1: Προβολή και Αρχικές Εντυπώσεις. Προβάλλεται το βίντεο «The Present». Η/Ο νηπιαγωγός φοράει το **Μπλε Καπέλο** (Ρόλος: Συντονιστής) για να καθοδηγήσει τη διαδικασία.

Δραστηριότητα 2: Τα Γεγονότα και τα Πρώτα Συναισθήματα. **Άσπρο Καπέλο** (Πληροφορίες/Δεδομένα): Τι είδαμε στην ιστορία; Πόσα πόδια είχε ο σκύλος; Τι έκανε το αγόρι; (Απλές, αντικειμενικές παρατηρήσεις). **Κόκκινο Καπέλο** (Συναισθήματα): Τι νιώσατε όταν είδατε τον σκύλο να μπαίνει στο σπίτι; Τι ένιωσε το αγόρι όταν είδε το δώρο; (Άμεση, αυθόρμητη έκφραση συναισθημάτων).

γνώσεις

συναισθήματα

Β' ΦΑΣΗ- ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ (Exploration)

Ανάλυση του προβλήματος/της κατάστασης από διαφορετικές οπτικές.

Δραστηριότητα 3: Ανάλυση της Διαφορετικότητας.

Μαύρο Καπέλο (Κριτική/Δυσκολίες): Ποια είναι τα δύσκολα σημεία της ιστορίας; Ποιες δυσκολίες έχει ο σκύλος με τα τρία πόδια; (Εντοπισμός εμποδίων, κινδύνων ή αρνητικών αντιλήψεων). **Κίτρινο Καπέλο** (Θετικά/Οφέλη): Τι καλό υπάρχει στον σκύλο; Τι κέρδισε το αγόρι με το δώρο; (Εστίαση στα θετικά, την αισιοδοξία και τα οφέλη).

πρόβλημα

αισιοδοξία

Γ' ΦΑΣΗ- ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ (Explanation)

Δημιουργία καινούριων ιδεών και λύσεων.

Δραστηριότητα 4: Ιδεασμός και Δημιουργικότητα. **Πράσινο Καπέλο** (Δημιουργικότητα/Νέες Ιδέες): Πώς μπορούμε να κάνουμε τη ζωή του σκύλου πιο εύκολη; Ποιες νέες λύσεις υπάρχουν για να παίξουν μαζί το αγόρι και ο σκύλος; Τι χρειάζονται και οι δύο;

**Δ' ΦΑΣΗ-
ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ**
(Elaboration)

Εφαρμογή των
γνώσεων/ιδεών
(πρακτική δράση).

(Παραγωγή νέων, καινοτόμων ιδεών, χωρίς κριτική). Οι προτάσεις καταγράφονται σε φύλλο καταγραφής.

Δραστηριότητα 5: Δημιουργία Έργου Αποδοχής. Τα παιδιά (με το Πράσινο Καπέλο)

επιλέγουν μία ή περισσότερες ιδέες από το προηγούμενο στάδιο (π.χ. να φτιάξουν ένα παιχνίδι ή μια κατασκευή φιλίας) και τις υλοποιούν με εικαστικά υλικά ή/και ψηφιακά μέσα (π.χ. μια ψηφιακή αφίσα για την αποδοχή, ή μια ζωγραφιά που δείχνει το αγόρι και τον σκύλο να παίζουν).

**Ε' ΦΑΣΗ-
ΕΚΤΙΜΗΣΗ**
(Evaluation)

Αναστοχασμός στη
διαδικασία και τη
μάθηση.

Δραστηριότητα 6: Αναστοχασμός με το Μπλε Καπέλο. Η/Ο

νηπιαγωγός (με το Μπλε Καπέλο) συντονίζει τη συζήτηση για την αξιολόγηση της διαδικασίας και των αποτελεσμάτων. Ερωτήματα: Πώς αισθανθήκαμε όταν συνεργαστήκαμε; Πώς άλλαξαν οι ιδέες μας για τη διαφορετικότητα; (Συμπλήρωση των στηλών «Τι Έμαθα» και «Πώς το Έμαθα» του διαγράμματος K-W-L-H).

5. Αναλυτική Περιγραφή Διδακτικής Πορείας (Εστίαση στα Καπέλα)

1. ΕΞΟΙΚΕΙΩΣΗ & ΚΟΚΚΙΝΟ ΚΑΠΕΛΟ:

- Η/Ο νηπιαγωγός προετοιμάζει τα παιδιά για την προβολή του βίντεο και εξηγεί ότι θα χρησιμοποιήσουν διαφορετικούς τρόπους σκέψης (τα καπέλα) για να καταλάβουν την ιστορία.
- Μετά την προβολή, η/ο νηπιαγωγός ζητάει από τα παιδιά να φορέσουν το Άσπρο Καπέλο (ή να δείξουν την κάρτα). Συγκεντρώνονται μόνο οι πληροφορίες: «Το αγόρι πήρε ένα δώρο», «Ο σκύλος είχε τρία πόδια», «Το αγόρι έπαιζε βιντεοπαιχνίδια».
- Στη συνέχεια, τα παιδιά φορούν το Κόκκινο Καπέλο. Εκφράζονται τα συναισθήματα: «Λυπήθηκα για τον σκύλο στην αρχή», «Χάρηκα που έπαιξαν μαζί στο τέλος», «Μίωθω θυμό που το αγόρι απέρριψε τον σκύλο».

2. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ & ΜΑΥΡΟ/ΚΙΤΡΙΝΟ ΚΑΠΕΛΟ:

- Τα παιδιά φορούν το Μαύρο Καπέλο (Αρνητικά/Κριτική). Συζητούνται οι δυσκολίες: «Ο σκύλος δεν μπορεί να τρέξει γρήγορα», «Μπορεί να πέσει», «Ίσως άλλα παιδιά να κοροϊδέψουν τον σκύλο».

- ο Αμέσως μετά, φορούν το Κίτρινο Καπέλο (Θετικά/Οφέλη). Αναδεικνύονται τα θετικά: «Ο σκύλος είναι χαρούμενος και του αρέσει το παιχνίδι», «Η φιλία είναι ωραία», «Το αγόρι έχει τώρα έναν φίλο». Η/Ο νηπιαγωγός μπορεί να εστιάσει στο θετικό μήνυμα της αποδοχής και της ενσυναίσθησης.

3. ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ & ΠΡΑΣΙΝΟ ΚΑΠΕΛΟ:

- ο Τα παιδιά φορούν το Πράσινο Καπέλο (Δημιουργικότητα/Ιδέες). Ενθαρρύνονται να σκεφτούν εναλλακτικές λύσεις και πρωτότυπες ιδέες (καινοτομία) για να ξεπεραστούν οι δυσκολίες που εντοπίστηκαν με το Μαύρο Καπέλο.
- ο Ερωτήσεις: «Ποιες νέες ιδέες έχουμε για να παίξουν το αγόρι και ο σκύλος στο πάρκο, ώστε να είναι και οι δύο ασφαλείς;». «Ας σκεφτούμε τι χρειάζονται και οι δύο για να είναι χαρούμενοι».

4. ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ (Δημιουργική Δράση):

- ο Τα παιδιά χωρίζονται σε ομάδες (ή ατομικά) και υλοποιούν μια ιδέα από τη φάση του Πράσινου Καπέλου. Για παράδειγμα, φτιάχνουν ζωγραφιές με θέμα «Το παιχνίδι χωρίς εμπόδια» ή δημιουργούν ένα σύντομο podcast ή ψηφιακή αφίσα (όπως εμείς) που να εστιάζει στις ανάγκες του αγοριού και στην αποδοχή.

5. ΕΚΤΙΜΗΣΗ & ΜΠΛΕ ΚΑΠΕΛΟ:

- ο Η/Ο νηπιαγωγός (με το Μπλε Καπέλο) συντονίζει τη συζήτηση αναστοχασμού.
- ο Χρησιμοποιείται η ρουτίνα σκέψης «Τότε Νόμισα – Τώρα Ξέρω».
 - Τότε Νόμισα: (π.χ. «Νόμισα ότι ο σκύλος με τα τρία πόδια δεν μπορούσε να παίξει»).
 - Τώρα Ξέρω: (π.χ. «Τώρα ξέρω ότι η φιλία είναι πιο σημαντική από τα πόδια»).
- ο Συζητείται η διαδικασία με τα καπέλα: Ποιο καπέλο ήταν πιο δύσκολο; Πώς μας βοήθησε το κάθε καπέλο να σκεφτούμε διαφορετικά;
- ο Οι σκέψεις και τα συναισθήματα των παιδιών καταγράφονται, συμβάλλοντας στην Παιδαγωγική Τεκμηρίωση της μαθησιακής πορείας.

Επεξήγηση/Μεταφορά: Η χρήση των Έξι Καπέλων της Σκέψης σε αυτό το σενάριο λειτουργεί σαν να δίνουμε στα παιδιά ένα «πολύχρωμο εργαλείο» για να αποσυναρμολογήσουν μια ιστορία. Κάθε καπέλο είναι ένα διαφορετικό ζευγάρι γυαλιά: με το κόκκινο βλέπουν μόνο τα συναισθήματα, με το μαύρο μόνο τους κινδύνους, με το κίτρινο μόνο τα καλά. Έτσι, μαθαίνουν να διαχωρίζουν και να οργανώνουν τη σκέψη τους, κάτι που είναι θεμελιώδες για την ανάπτυξη της κριτικής και δημιουργικής ικανότητας στην προσχολική ηλικία.